Sajószögedi Zöld Sziget Bölcsőde

SZAKMAI PROGRAM
2025.

KÉSZÍTETTE: **ÁRVAI ÉVA**

Tartalomjegyzék

A SZAKMAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE 5

2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról 5

AZ INTÉZMÉNY ADATAI 6

Fenntartó neve: Sajószöged Községi Önkormányzat 6

1. BEVEZETÉS 7

2. BÖLCSÖDEI NEVELÉS 11

2.1. A bölcsőde működési rendje 11

2.2. A gyermekcsoportok szervezése 12

2.3. A gyermekek napirendje 12

3. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS ALAPELVEI 13

3.1. A családi rendszerszemléletű megközelítése 13

3.2. A koragyermekkori intervenciós szemlélet befogadása 13

3.3. A családi nevelés elsődleges tisztelete 14

3.4. A kisgyermeki személyiség tisztelete 14

3.5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe 14

3.6. A biztonság és a stabilitás megteremtése 14

3.7. Fokozatosság megvalósítása 15

3.8. Egyéni bánásmód érvényesítése 15

3.9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége 16

3.10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása 16

4. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FELADATAI 16

4.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése. 16

4.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása 17

4.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése 18

4.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése 19

5. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI 19

5.1. Tanulás 19

5.2. Gondozás 20

5.3. Étkeztetés 23

5.4. Pihenés és alvás biztosítása 25

5.5. Mozgás 25

5.6. Mondóka, ének 26
5.7. Vers, Mese 27
5.8. Alkotó tevékenységek 27
5.9. Egyéb tevékenységek 28
6. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI 29
6.1. Saját kisgyermeknevelő rendszer 29
6.2.Gyermekcsoportok szervezése 30
6.3. Személyi feltételek 30
6.4.Tárgyi feltételek 31
6.4. Napirend 34
7. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI 35
7.1. A családlátogatás 36
7.2. Befogadás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás 36
7.3. Napi kapcsolattartás 36
7.4. Egyéni beszélgetés 36
7.5. A szülőcsoportos beszélgetések 37
7.6. Szülői értekezlet 37
7.7. Indirekt kapcsolattartási formák 37
8. A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁST NYÚJTÓ INTÉZMÉNY, SZOLGÁLTATÓ KAPCSOLATRENDSZERE 38
9. ALAPELLÁTÁSON TÚLI, A CSALÁDI NEVELÉST TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁSOK 39
10. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI A BÖLCSŐDÉSKOR VÉGÉRE 39
11. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK GONDOZÁSA 40
12. MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS 41
12.1. Képzés 41
12.2. Önképzés 42
12.3. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végzők jogainak védelme 42
12.4. A kisgyermeknevelő jogai 43
12.5. Szülői/gyermeki Jogok védelme, érdekvédelem 43
13. DOKUMENTÁCIÓ 43
14. ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS RENDSZERE 45
14.1. Belső ellenőrzés 45
14.2. Külső ellenőrzés 46

15. ÉRDEKVÉDELEM 46
16. AZ ÉRDEKKÉPVISELETI FÓRUM 47
16.1. Gyermekjogi képviselő 47
16.2. Érdekképviseleti fórum működése a bölcsődében 48
16.3. Panaszkezelés 48
16.4. Jogorvoslat 50
ZÁRSZÓ 51

A SZAKMAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

ENSZ Emberi jogok nyilatkozata

2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

2011. évi CXC. törvény A nemzeti köznevelésről

1997. évi XXXI. törvény: A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

1993. évi III. törvény: a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

1991. évi LXIV. törvény ENSZ Egyezmény a gyermekek jogairól 15/1998. (IV.30.) NM rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről

401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

369/2013. (X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről

316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról

368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról

328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról

9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet: a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról

8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartása

1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet - a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról

A bölcsődei nevelés gondozás országos alapprogramja 2024

Módszertani levél: A bölcsődei nevelés- gondozás szakmai szabályai, NRSZH, 2012.

AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Fenntartó neve: Sajószöged Községi Önkormányzat

Intézmény neve: Sajószögedi Zöld Sziget Bölcsőde

Székhelye: 3599 Sajószöged, Mátyás király út 10.

Telefon: 06-49-313-890

Alapító okirat száma: 1B/2020

Alapítás dátuma: 2020. 09. 01.

Ágazati azonosító: S0537677

Érvényességi terület: Sajószöged község közigazgatási területe

OM azonosító: 880328

Telephely: SAJÓSZÖGEDI ZÖLD SZIGET BÖLCSŐDE

Címe: 3599 Sajószöged, Mátyás király út 10.

Telefon: 06-20-4820545

E-mail: zoldszigetbolcsi@gmail.com

Szakágazat száma, megnevezése: 851030 Bölcsődei ellátás

A bölcsődei férőhelyek száma: 26 fő

Kormányzati funkciók száma, megnevezése:

- 104031 Gyermekek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása
- 104035 Gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében

1. BEVEZETÉS

Településünk lakossága a Központi Statisztikai Hivatal 2016. január 1-i adatbázisa alapján 2200 fő volt. Ez a lakosságszám, illetve a folyamatos betelepülés és a közeli Tiszaújváros által generált munkalehetőség indokolta a bölcsőde alapítását.

A bölcsődei ellátás elősegíti a gyermeket vállalók munkába való visszatérését, valamint új munkahelyek létrehozását eredményezi a településen élők számára. Természetesen a szomszédos településeken is jelen lévő kisgyermek-ellátási intézményhiány szintén becsatornázta az ott megjelenő igények eredményeként jelentkező 0-3 éves gyermekeket. Mindezek együttesen a védőnői statisztikák, illetve igényfelmérések fényében biztonságos, majdani kapacitás kihasználtságot feltételeznek a két csoportszobás intézményünknek. Az üzemeltetéshez szükséges humán kapacitás településünkön biztosított.

A fejlesztés eredményeként egy új, helyi igényeken alapuló, a kisgyermekellátásban jártas szakember bevonásával készült, szakmai előírásokat messzemenőkig figyelembe vevő intézményt hívtunk életre, ami 100-os kihasználtsággal működik immár 5 éve. A projekt finanszírozása az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap Társfinanszírozásával, a Terület és Településfejlesztési Operatív Program keretén belül valósult meg. Továbbra is szeretnénk megvalósítani Sajószöged Község 5 éve működő bölcsődéjének 26 férőhelyén olyan magas színvonalú napközbeni – bölcsődei - ellátást, mely a bölcsődei gondozás-nevelés országos alapelveinek, feladatainak, és a bölcsődei élet megszervezésének módszertanát figyelembe véve történik.

Célunk:

- a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának megteremtésével, odaforduló szeretettel, elfogadással, a gyermek kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával segíteni a harmonikus fejlődést
- korszerű táplálkozás biztosítása, egészséges életmódra nevelést
- szülők, családok segítése tanácsadással

- a magas színvonalú ellátáshoz a megfelelő személyi, tárgyi feltételek, és a jó munkahelyi légkör biztosítása
- a várható szakmai feladatokra, elvárásokra a munkatársakat megfelelően felkészíteni; biztosítani a folyamatos képzést, továbbképzést, önképzést
- sajátos nevelési igényű gyermekek integrált gondozása- nevelése

A napközbeni gyermekellátásra egyre nagyobb igény mutatkozik országszerte, különösen így van ez településünkön. A bölcsődés korú gyermeket nevelő családoknál sok esetben szükségessé válik az édesanya munkaerő-piaci re-integrációja is a családfenntartás érdekében, vagy a gyermek fejlődése során igényli a gyermekközösséget, az otthonon túli szocializációs színteret. Vannak, akik nehéz szociális helyzetük miatt igénylik a bölcsődei ellátást. Az okok sokrétűek, de az igény a bölcsődei ellátásra egyértelműen megmutatkozik községünkben.

MISSZIÓS NYILATKOZATUNK: Szeretetteljes, biztonságos, ugyan akkor családias légkör megteremtése, a bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelők és a bölcsőde többi alkalmazottja együttes munkájának összehangolásával.

Fontosnak tartjuk, hogy őrizzük hagyományainkat, megemlékezzünk az éppen aktuális ünnepekről, a szülők bevonásával. Szoros, bizalomra épülő napi kapcsolat kialakítására törekszünk a kisgyermekes családokkal.
Bölcsőde intézményünk két csoportos, 26 gyermek befogadására alkalmas.
Bölcsődénk a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő - 20 hetes - 3 éves korú - gyermekek napközbeni ellátását szakszerű nevelését és gondozását végző intézmény.
Ha a gyermek a harmadik évét betöltötte, a bölcsődei nevelési és gondozási év végéig maradhat a bölcsődében, azonban amennyiben testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

1997. évi XXXI. törvény 42/A. §

A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti. Szeretnénk megteremteni a feltételeket a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek gondozásával, esélyegyenlőségük növeléséhez.

Tájékoztató - Az ellátás igénybevételének módja

Az intézményekben a fenntartó határozza meg a térítési díjak összegét, illetve ő rendelkezik a bölcsődei ellátás igénybevételének szabályairól.

A bölcsődei ellátást az alábbiak szerint lehet igénybe venni:

- A bölcsődei ellátás keretében elsősorban Sajószögeden, az állandó lakóhellyel, tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek elhelyezéséről kell gondoskodni. Mindazon családok igénybe vehetik a bölcsődét, akiknek szükségük van arra, hogy napközben gondoskodjanak gyermekeikről: a dolgozó, hivatásukat gyakorló, a GYES mellett munkát vállaló, a gyermeküket egyedül nevelő, a tanuló szülők.
- A felvételi kérelmek elbírálásánál a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. (Gyermekvédelmi törvény) rendelkezéseit, és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendeletet szükséges figyelembe venni.

Ezen szabályozás szerint a gyermekek napközbeni ellátását különösen azoknak a gyermeknek kell biztosítani,

- akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége
- akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel
- akivel együtt a családban három vagy több gyermeket nevelnek
- akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

A bölcsődei felvétel menete a következők szerint alakul:

- A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával a körzeti védőnő, a háziorvos/házi gyermekorvos, a szakértői és rehabilitációs bizottság, a szociális, ill. családgondozó, a gyermekjóléti szolgálat és a gyámhatóság is kezdeményezheti.

- A bölcsődei ellátás igénybevételére irányuló kérelmet az intézményvezetőnél kell benyújtani. Az intézményvezető a kérelem benyújtása és elbírálása után írásban értesíti a szülőket a bölcsődei ellátás kezdetéről és a díjfizetés idejéről
- Amennyiben az intézményvezető az igénybevételről dönt, úgy az ellátás megkezdésekor a kérelmezővel, illetve törvényes képviselővel megállapodást köt, mely a szakmai program részét képezi a mellékletben
- A szolgáltatás igénybevételéért térítési díjat kell fizetni, melynek összegéről és a kedvezmények igénybevételének módjáról a szülő/törvényes képviselő a jelentkezéskor tájékoztatást kap. A személyi térítési díjat - amit a szülő fizet – a fenntartó határozza meg, a szerint, hogy a gyermek jogosult-e valamilyen kedvezményre. Ha a szülő, illetve törvényes képviselő a döntést vitatja, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Fenntartóhoz fordulhat. Amennyiben a szülő, törvényes képviselő térítési díj vonatkozásában kedvezményt szeretne igénybe venni, jogosultságát az arra vonatkozó dokumentumokkal igazolnia kell. A térítési díjat a jogosult havonta utólag, a tárgyhónap 15. napjáig köteles az intézménynek megfizetni.
- A jelentkezés folyamatos mindaddig, míg szabad bölcsődei férőhellyel rendelkezünk. Ezt követően a jelentkezőket előjegyzésbe vesszük, és megüresedés esetén értesítést küldünk.

Nem minden esetben vesszük figyelembe a jelentkezés sorrendjét, hiszen a 15/1998 NM rendelet értelmében bizonyos családok előnyt élveznek. Ez különösen abban az esetben fontos, ha a gyermek életét, egészségét veszély fenyegeti. Ilyen esetekben mindent megteszünk annak érdekében, hogy mielőbb ellátást tudjunk biztosítani a rászorulónak.

A bölcsőde egy gondozási egységen belül két csoportban működik, összesen 26 férőhellyel.
A bölcsőde energiatakarékos, környezetbarát, teljes egészében akadálymentesített megoldásokkal került megépítésre.
A gyermekek gondozása-nevelése a földszinten 1 különálló egységben, 2 csoportban történik, mely egységhez kerti játékeszközökkel, homokozóval ellátott játszókert is tartozik. Csoportszobáink szép világosak, derűt és nyugalmat árasztanak. Az egységtől részben elkülönítetten került kialakításra a kiszolgáló egység, amelyben tálaló,- és tejkonyha is megtalálható.

2. BÖLCSÖDEI NEVELÉS

A kisgyermeknevelés legfontosabb feladata, hogy azt tanulja, tapasztalja meg a gyermek, hogy szeretik, hogy fontos és értékes, és bízhat a felnőttekben. Bölcsődénk a nevelési-gondozási programja összeállításában figyelembe vette „A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja", mint a szakmai szabályozás legmagasabb szintű dokumentumát, a törvényi előírásokat, valamint igazodott a községben élő családok helyi igényeihez és a fenntartó elvárásaihoz, melyeket jelentősen befolyásolnak az alábbi tényezők is:

- az általános emberi, etikai alapelvek
- az ENSZ "Egyezmény a gyermek jogairól" c. dokumentumban rögzítettek
- a 3 év alatti korosztály ellátására és nevelésére-gondozására vonatkozó jogszabályokban foglaltak
- a pszichológiai és a pedagógiai kutatások eredményei
- a 0-3 éves életszakasz meghatározó szerepének elismerése
- a bölcsődei gondozás-nevelés története alatt felhalmozódott értékek
- a bölcsődei ellátás nemzetközileg elismert gyakorlata
- a legújabb kora-gyermekkori kutatások eredményeinek figyelembe vételével határozza meg a bölcsődékben folyó gondozó-nevelő munka szakmai alapelveit, melyek érvényesek az alapellátási csoportokra és a szolgáltatásokra is, a sajátosságaiknak megfelelő kiegészítésekkel. Ezeknek az elveknek az elfogadása és a gyakorlatban való érvényesítése a bölcsőde gondozó-nevelő munkájának minimum követelménye.
- A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermeket nevelő családok állnak. Az Alapprogram a családra, mint komplex rendszerre tekint, melynek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozza meg.

2.1. A bölcsőde működési rendje

A bölcsőde nyitvatartási idejét a Fenntartó szabályozza, figyelembe véve a bölcsődébe járó gyermekek szüleinek igényeit, és a bölcsődei ellátás tapasztalatait. A napi nyitvatartási idő 10 óra, mely 06:30-tól 16:30-ig történő nyitvatartást jelent.

A teljes nyitvatartás alatt szakképzett kisgyermeknevelők foglalkoznak a gyermekekkel. Ünnepnapokon és a hivatalos munkaszüneti napokon zárva tartunk. Évente egy alkalommal, a Bölcsődék Napjának tiszteletére (április 21.) nevelésmentes napot szervezünk, amikor bölcsődénkben kisgyermekeket nem fogadunk. A nyári hónapokban a bölcsőde az óvodához kapcsolódó időpontban 4 hétig zárva tart a fenntartó döntésének megfelelően. Minden év december végén, a két ünnep közötti napokon zárva tartunk. A bölcsőde zárva tartásáról a szülőket tájékoztatjuk, illetve igényfelmérést tartunk.

2.2. A gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoportok létszámát a 15/1998 (IV.30) NM rendelet 40.§(2) határozza meg. A rendelet értelmében a csoportlétszám legfeljebb 10-14 fő. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el. A csoportokat lehetőség szerint életkoronként szervezzük. A bölcsődei ellátás teljes időtartalma alatt igyekszünk biztosítani a személyi állandóságot, a „saját" gyermek rendszert. A gyermek a bölcsődei ellátás teljes ideje alatt lehetőleg ugyanabba a csoportba jár. A saját kisgyermeknevelő szoktatja be a bölcsődébe, végzi nevelését, gondozását, figyelemmel kíséri fejlődését, számon tartja egyéni igényeit, problémáit, szokásait, rendszeresen vezeti a gyermek dokumentációit. A csoport gyermekeinek egy része, 5-7 gyermek tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. Az úgynevezett „ölelkezési időt" (mindkét kisgyermeknevelő bent van a csoportban) elsősorban a „saját" gyermekeik nevelésére fordítják. A műszakbeosztásokat a helyi adottságok alakítják. A gyermekek soha nem maradhatnak felügyelet nélkül, még akkor sem, ha a kisgyermeknevelői létszám nem teljes.

2.3. A gyermekek napirendje

Az életkornak megfelelő napi életritmus kialakítása az egészséges testi és szellemi fejlődés alapfeltétele, ezért a jól szervezett folyamatos napirendet központi kérdésnek tekintjük. A kisgyermeknevelők a gyermekek életkori sajátosságainak, az egyéni igényeinek figyelembe vételével tervezik és valósítják meg a napirendet. Arra törekszünk, hogy a családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangban legyen, harmonikusan egészítse ki egymást. A jól szervezett, rugalmas napirend segíti a gyermekek igényeinek, egyéni szükségleteinek kielégítését, a nyugodt gondozás feltételeit, a csoport nyugalmát. Erősíti a gyermekek biztonságérzetét, lehetőséget ad a folyamatos játékra, és biztosítja a várakozás nélküli ellátást. A napirend függ

a csoport életkori összetételétől, a gyermekek szükségleteitől, az évszakok, az időjárás, a nyitvatartási időtől, az építészeti adottságoktól. Megvalósításának feltétele a jó munkaszervezés, a kisgyermeknevelők és a bölcsődei dajkák összehangolt munkája. A csoportok napirendjét egyeztetjük, összehangoljuk, szükség szerint módosítjuk, rugalmasan alkalmazzuk. Igyekszünk úgy dolgozni, hogy minden gyermek esetében és minden tevékenységre vonatkozóan az egész nap során érvényesüljön a folyamatosság. A gyermekek napirendjéhez igazodik a kisgyermeknevelők munkarendje. A csoportok napirendjéről a szülőket tájékoztatjuk.

3. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS ALAPELVEI

3.1. A családi rendszerszemléletű megközelítése

A gyermekek változatos családi környezetből kerülnek hozzánk, ahol a család, több, mint a részek összessége. Minden családtag viselkedése, gondolkodása, személyisége befolyással van a gyermek viselkedésére, gondolkodására, személyiségére – formálja azt.
A család működésének, hatásainak felismerése nagyban segíti a mi munkánkat, mert megérthetjük a szokások, normák, szabályok, értékek hátterét, és ennek megfelelően alakíthatjuk nevelési módszereinket, ill. kapcsolatrendszerünket.

3.2. A koragyermekkori intervenciós szemlélet befogadása

Magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja.
A kisgyermeknevelő feladatai közé tartozik az esetleges fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése. Fontos számunkra, hogy minden gyermek számára egyéni szükségletéhez igazodó utat jelöljünk ki, figyeljünk a rizikófaktorokra, az átlagtól eltérő fejlődésmenetet mutató gyermekek viselkedésére, a hangulati élet rendellenességei.
A felismerést követően a szülővel tapintatos beszélgetést kezdeményezünk, majd egyetértés esetén közösen konzultálunk a pedagógiai szakszolgálattal. Az intervenciós szemlélet az eddigiektől eltérő gondolkodásmódot kíván meg a kisgyermeknevelőktől, amely véleményünk szerint nem tanulással, hanem tapasztalatcserével, mintanyújtással, saját élmény átélésével szerezhető meg.

3.3. A családi nevelés elsődleges tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, a bölcsődénk ennek tiszteletben tartásával, erősítésével, segítésével vesz részt a gyermekek gondozásában, nevelésében.
Fontos tehát a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

3.4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

A bölcsődei nevelésünk-gondozásunk értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására irányul, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával. A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye / ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg.

3.5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A nevelés értékközvetítés és értékteremtés egyben.
A gyermekkel foglalkozó felnőttek - a közöttük lévő személyiségbeli különbözőségek tiszteletben tartásával - a gyermek elfogadásában, öntevékenységének biztosításában egyetértenek, az alapvető erkölcsi normákat egyeztetik, nézeteiket, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítik. A kisgyermeknevelő személyiségén keresztül hat a gyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával, kellő önismerettel és magas szintű társas készségekkel bíró szakemberekre van szükség, így fontos a szakmai továbbképzés.

3.6. A biztonság és a stabilitás megteremtése

A gyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága ("saját" kisgyermeknevelő-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget,

stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

3.7. Fokozatosság megvalósítása

A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a jó szokások kialakulását. Az ismétlődés tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményez a napi események sorában, növeli a gyermek biztonságérzetét. A fokozatosság elvének megvalósítása különösen fontos a bölcsődei beszoktatás, ill. az óvodába történő beillesztés során. Nagy gondot kell fordítanunk arra, hogy lépésről lépésre haladva, minden gyermek egyéni tűrő – és alkalmazkodóképességét figyelembe véve tervezzük az adaptációk menetét.

3.8. Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését.

Fontos, hogy a bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető.

A kisgyermeknevelő elfogadja, tiszteletben tartja a gyermek vallási, etnikai stb. hovatartozását és a lehetőségek szerint segíti az identitástudat kialakulását, fejlődését, valamint segíti a saját és a más kultúrák, hagyományok megismerését és tiszteletben tartását. A gyermek fejlődéséhez alapvető a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, a kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése.

3.9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A biztonságos és tevékenységre motiváló környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítése, a gyermek felé irányuló szeretet, az elfogadás és empátia fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat. A kisgyermeknevelő az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatásával, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok feldolgozásának segítésével, próbálkozások bátorításával segíti a tanulást az egyes gondozási helyzetekben.

A nevelés alapja a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. A bölcsődei nevelés-gondozás egységének alapja a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az egyéni próbálkozások támogatására irányul.

3.10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A fejlődés támogatása érdekében rendkívül fontos, hogy a kisgyermeknevelő folyamatosan, az adott szituációnak megfelelően – gondozás és játéktevékenységek során - ismeretet nyújtson a gyermekek számára, ill. a megszerzett ismereteket pontosítsa, megerősítse, újakkal bővítse, miközben fejleszti a gyermekek szabálytudatát és szokásainak kialakulását.
Az előreláthatóság érdekében, tervezze meg a napi tevékenységeket, tájékoztassa a gyermekeket a várható eseményekről, így ők szívesen segítenek és bevonhatókká válnak a cselekvésekbe.
Ez a „rend" és a viselkedésekre adott pozitív visszajelzés megerősíti a gyermek biztonságtudatát és támogatja kompetenciakésztetését.

4. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FELADATAI

4.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetenciák fejlesztésében.
A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen

feltétel a kisgyermekek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában.

A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

4.2. **Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása**

Az egészséges életmód kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. A gyermeket erőteljes testi fejlődés jellemzi, így az a bölcsőde feladata, hogy ezt a fejlődést minél jobban elősegítse.

A szakemberek feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi, lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése. A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg.

A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakokhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos, egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység, és pihenés feltételeit. Törekedni kell az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakítására. A prevenciós feladatok megvalósítása esetén speciális szakemberek is bevonhatók. Elsősorban preventív szerepet tölthet be, de a sajátos nevelési igényű, a magatartás- vagy fejlődési problémákkal küszködő kisgyermek esetében korrektív lehetőséget hordoz, az intézmény lehetőségeihez mérten kialakított, a nagymozgások gyakorlásához, különféle mozgásfejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt szoba.

Harmonikus életvitel – lelki egészségvédelem

A gyermeknek szüksége van arra, hogy mindig feltétel nélkül szeressék.

A nap minden pillanatában kell, hogy érezze az őt körülvevő környezet megnyugtató kellemes közvetlenségét.

Feladatainkk ezzel kapcsolatosan a következők:

- Az érzelmi biztonság megteremtése, tettekben megnyilvánuló valódi szeretetkapcsolat megélése. (szemkontaktus, testi érintés, megerősítő dicsérő szavak, a gyermekre irányuló figyelem) útján.
- Szabad, derűs kellemes légkör megteremtése, a színek, fények, illatok, kelmék, az ének-zene varázslatos hatásaival.

A jóra, szépre való törekvéssel, a rugalmas napirenddel, az aktív és passzív időtöltés megfelelő arányának biztosításával, a gyermek szükségleteinek és igényeinek figyelembevételével biztosítjuk az egészséges lelki fejlődéséhez megfelelő élményanyagot.
Segítjük a szülőket a neveléssel, gondozással kapcsolatban a gyermek harmonikus fejlődése érdekében.

4.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, így elengedhetetlen, hogy a gyermeket érzelmi biztonság, derűs környezet és szeretetteljes légkör vegye körül.
Az együttlét helyzetei az érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának szinterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.
Fontos, hogy a gyermeket bölcsődei csoportba kerüléskor kellemes hatások érjék. A kisgyermeknevelő, dajka és a gyermekek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolatot szeretnénk kialakítani.
A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermekek beszédkészségének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével. Figyelembe kívánjuk venni az egyéni szükségleteket, hogy az én - tudat egészségesen fejlődjön. A gyermekek társas kapcsolatban megtanulják az együttélés szabályait. Segítünk, hogy a mások iránti nyitottság, empátia és tolerancia tovább fejlődhessen, továbbá, különös figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére.

4.4.A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Ebben az életkorban a gyermek legfontosabb tevékenysége a játék, így minden értelmi nevelés a játékba ágyazottan jelenik meg.
A játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségének megteremtése a kisgyereknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. Ennek érdekében támogatjuk a gyermekek önállóságát, aktivitását és kreativitását és a gyermekek tevékenységét támogató, bátorító figyelemmel követjük. Közös tevékenységeink során élményeket, viselkedési - és helyzetmegoldási mintákat nyújtunk.

5. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

5.1. Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődénkben nincs helye.
A bölcsődei nevelésünk területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik, legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.
A kisgyermekkori tanulás színterei a természetes élethelyzetek, mint amilyen a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A tanulás formái az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.
Minden gyermek egy önálló egyéniség így a tanulási folyamatok is minden kisgyermeknél egyéni ütemben zajlanak. A kisgyermeknevelőnek, a felsorolt a folyamatokat a gyermek

egyéni, saját ütemében kell segítenie. A beszéd a kisgyermekkori tanulás egyik legfontosabb eleme.

A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók.

Beszédfejlődést segíthetjük a csoportjainkban megtalálható mozgás és egyensúlyfejlesztő eszközökkel, a sikert pedig dicsérettel jutalmazzuk. A tanulás az érzékszerveken át szerzett információkból kiindulva a feltételes reflexláncok sokaságán keresztül valósul meg.

A tanulásban sok-sok gyakorláson keresztül érhetnek el a gyerekek sikereket.

A kisgyermekkori tanulás színterei:

- a természetes élethelyzetek
- a gondozás és a játék
- a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció

A tanulás formái:

- utánzás
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- a kisgyermeknevelő–gyermek interakcióiból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

5.2. Gondozás

A kisgyermek nevelésének legfontosabb területe a gondozás. Bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A személyes és szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek a kezdetektől aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben, szabadon próbálkozhasson, érezve a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét.

A gondozás jelentősen befolyásolja a szokások kialakítását és az önállósodást.

A gondozási műveletek (öltözködés, pelenkacsere, WC használat, kézmosás, étkezés) alatt a gyermekek fizikális szükségleteit elégítjük ki elsősorban. Ezekben a helyzetekben a gyermeknek kellő időt és lehetőséget biztosítunk a próbálkozásra, támogató megerősítő magatartással, dicsérettel támogatjuk próbálkozásait, célunk, hogy a gyermek aktív közreműködője legyen a műveleteknek. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a

kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

Gondozási műveletek- a gondozás szervezése:

- **Pelenkázás, bili, WC használat**

A szobatisztaság komoly lépés a kisgyermek szociális fejlődésében. Az első olyan elhatározás, amely során a gyermek kényelmetlenséget vállal annak érdekében, hogy a felnőttek rendjébe beilleszkedjék. Az elhatározás alapja, hogy olyan akar lenni, mint a felnőttek. Ezen elhatározásra kb. 2 éves kora körül érik meg, és mindenféle előzetes szoktatás nélkül, 2 – 3 éves kora között – vagy egyik napról a másikra, esetleg néhány heti próbálkozás után – szobatiszta lesz. Fontos, hogy ebben is kezdettől fogva támogassuk, együttműködjünk vele.

Bölcsődénkben vegyes csoportok vannak, minden csoportban van pelenkás és szobatiszta gyermek. A napi pelenkázások üteme rendszeresen történik, (illetve szükség szerint) a napirend része. A 2 éves gyermeknek is felkínáljuk a bilit, a kisgyermek eldöntheti, hogy rá akar-e ülni, vagy sem. A nagyobb gyermekek választhatnak a WC vagy a bili között.

A pelenkázáshoz szükséges dolgokat (popsi törlő, kenőcs) a szülő biztosítja a gyermekeik számára.

A szobatisztaságra szoktatásnál nagy felelőssége van a kisgyermeknevelőnek azzal, hogy ne sürgesse a gyermeket sem a próbálkozásban, sem az eredményben. Tapintatos mozdulataival és magatartásával, dicsérő, elismerő szavaival ösztönözheti a gyermeket a siker elérésében.

- **Tisztálkodás**

Minden gondozási művelet kapcsán arra törekszünk, hogy az a gyermeknek kellemes élmény legyen.

Segítségére vagyunk abban, hogy a tisztálkodással és fürdetéssel kapcsolatban elsajátítsa azokat a készségeket, melyeket három éves korra általában el lehet várni. Abban is segítenünk kell, hogy a tisztálkodással kapcsolatban egyre több szót, kifejezést sajátítson el, használjon fel helyesen.

A kéz-arcmosás minden étkezés előtt és után, illetve szükség szerint történik. A WC használat, illetve pelenkázás is a gyermek igényei szerint valósul meg. Ezekben a helyzetekben a közösség nagy segítséget nyújt, hiszen a kisebbek látják, a nagyobbak –

akikhez hasonlítani szeretnének - hogyan mosnak kezet, hogyan ülnek a WC-re és ez ösztönzi a tevékenységüket.

- **Higiénés szabályok betartása, takarítás**

□ főétkezések előtti kézmosás

□ papír zsebkendő, papírszalvéta használata

□ fürdőszobai gondozásnál a higiénés szabályok betartása: pólyázó asztal, bili, WC, kézi fertőtlenítése

□ a csoportszoba gyakori szellőztetése

□ 2 hetente, ill. szükség esetén, soron kívül játékmosás, fertőtlenítés, napi, heti, ill. szükség esetén, soron kívüli takarítás, fertőtlenítés

□ havi nagytakarítás, fertőtlenítés

A takarítás úgy szervezendő, hogy az a gyermekeket ne zavarja. Csak azokat a helyiségeket lehet nyitvatartási idő alatt takarítani, ahol gyermekek nem tartózkodnak. A takarítóeszközöket használat után ki kell mosni és tisztán, a tisztítószerekkel együtt kell elhelyezni, az erre kijelölt, zárt helyen, ahol a gyermekek nem férhetnek hozzá. A tisztító- és fertőtlenítőszereket a mindenkori közegészségügyi előírásoknak megfelelően kell alkalmazni.

- **Szennyes ruha/pelenka kezelése, mosása**

A szennyes pelenkát minden esetben fertőzöttnek kell tekinteni, zárt edényben kell elvinni a mosóhelységbe, fektetőre vagy a földre helyezni nem lehet.

Minden gyermek tisztázása után fertőtleníteni kell a fektetőt. A fertőtlenítő oldatot a fektető mellett kell elhelyezni és előírás szerint cserélni. A gyermekek ruháit, ágyneműit, törülközőit, asztalterítőit és a köpenyeket közepesen szennyezettnek kell tekinteni, ennek megfelelő mosástechnikát kell alkalmazni. A kimosott textíliát szennyeződés és fertőződés mentes körülmények között kell tárolni.

- **Általános higiéniai szabályok**

A konyha és az élelmiszerraktár valamennyi ablakát szúnyoghálóval kell ellátni.

Dohányozni a bölcsőde egész területén tilos!

Hetente, ill. szükség esetén. soron kívüli ágyneműcsere, heti, ill. soron kívüli törölköző csere.

A törölközők elhelyezése úgy történjen, hogy azok egymással ne érintkezzenek.

Ugyanilyen módon kell megkülönböztetni a gyermekek fésűit.

Prevenció

□ vitaminellátás: – naponta nyers zöldség vagy gyümölcs fogyasztása

□ gyermekfogászat: – cukorfogyasztás csökkentése, rágásra nevelés, víz fogyasztása, kínálással a vízfogyasztás ösztönzése, növelése, levegőzés

– 2 éves kor: szájöblítés

– 2 és fél év körül: fogkrém nélküli fogmosás,

– 3 éves kor körül: gyermekfogkrémmel végzett fogmosás, példaadással.

5.3. Étkeztetés

A csecsemő és kisgyermek táplálásánál kiemeleten fontos szempontok : A fejlődéséhez szükséges táplálékot szívesen, korának megfelelő módon, megfelelő mennyiségben és minőségben, jó étvággyal elfogyassza. Örömforrás legyen számára az étkezés. Ebben az időszakban szinte egész életre meghatározhatjuk a táplálkozáshoz való hozzáállását. Az étkezés a gyermek és a kisgyermeknevelő közötti jó kapcsolat kialakításának egyik alapvető színtere legyen. Az étkezési sorrend fontos szerepet játszik abban, hogy a gondozás, az étkezés időpontjai minden nap közel azonos időpontban kerülnek egy- egy gyermeknél sorra. A kialakított étkezési sorrendnek köszönhetően nagyon hamar kialakul a gyermekeknél, pont arra az időpontra lesznek éhesek, mikor ők következnek az evésnél, egészen addig, amíg ez a kialakult időpont elérkezik nyugodtan, elmélyülten tevékenykedhet.
Intézményünkben a korszerű táplálkozás feltételeinek tárgyi, személyi feltételei adottak.

A kisgyermeknevelő feladatai a kisgyermek táplálása során :

- Megfelelő étkezési körülmények biztosítása (napirend, optimális személyi és tárgyi feltételek) A gyermek kompetenciájának figyelembevétele
- Helyes étkezési szokások kialakítása
- Egészségnevelés a korszerű táplálkozás elemeinek megismertetése
- Étkezéssel kapcsolatos eszközhasználat, tárgyismeret
- Felnőtt - gyermek kapcsolat erősítése (bensőséges interakciós helyzet)
- Étkezés közben beszélgetés, ötlet és tanácsadás, ismeretnyújtás

A bölcsődei étkeztetés táplálkozás-egészségügyi előírásai:

A korosztály élelmezése során szigorú és pontosan meghatározott előírásokat kell betartani, melyet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozási előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet (továbbiakban: EMMI rendelet) tartalmaz.

A bölcsődében támogatjuk az egészéges táplálkozási szokások kialakulását, megvalósítva az egészséges minőségi és mennyiségi táplálkozást. Az étlaptervezést élelmezésvezető szakember végzi, diétás étkeztetés esetén dietetikus bevonásával. A bölcsődei étkeztetés esetén az előírt napi energiaszükséglet 75 %-át szükséges biztosítani. Fontos az együttműködés a bölcsőde, a bölcsődét fenntartó között, így lesz biztosítható a teljes élelmiszer-láncon át megvalósított tudatos, szakmailag és a jogszabályoknak is megfelelő bölcsődei élelmezés.

Bölcsődei étkeztetés során az előírt napi energiaszükséglet biztosítása 2 fő (reggeli és ebéd) és 2 kisétkezéssel (tízórai és uzsonna) történik.

Az étlapot a szülők által jól látható helyre ki kell függeszteni és ahol a feltételek adottak online csatornán is. Az étlap részletes információkat tartalmaz az étrendről, tápanyag összetételről, allergén anyagokról.

Amennyiben van diétás étkező, az étlapját külön kell tervezni és hasonlóan elérhetővé tenni. Ha lehetőség van rá, javasolt a bölcsődében az élelmezés témájában „faliújságot" létrehozni, ahol az étlap mellett étkeztetéssel összefüggő képek, receptek, tájékoztatások, népi szokások, jó tanácsok, stb. szerepelhetnek, ezzel is megvalósítva a család-bölcsőde partnerségét, támogatást adva a szülőknek gyermekük élelmezéséhez.

Be lehet mutatni, honnan származik az étel, kik dolgoznak azon, hogy a gyermekek minden nap finom, egészséges ételeket fogyaszthassanak el.

Diétás táplálás a bölcsődében

Vannak gyermekek, akik bizonyos anyagokra, fűszerekre érzékenyen reagálnak, piros bőrpír keletkezik az arcukon, vagy a szájuk körül. Ez esetben a gyermek alapos arcmosása javasolt, és figyelni kell az allergiás reakció erősségét.

A szülővel való konzultációt követően lehet dönteni a gyermek további élelmezéséről az érintett napokon. Jellemzően kis reakciót váltanak ki ezek az anyagok.

Az ételallergiában, intoleranciában szenvedő beteg gyermekek részére a diétának megfelelő étrend biztosítása kötelező. A diétás étrend biztosítása iránti igényt a helyi szabályoknak megfelelően kell jeleznie a szülőnek beiratkozáskor. Az igény bejelentéséhez rendelkeznie

kell a gyermeknek érvényes, szakorvos által kiállított igazolással, mely tartalmazza a diéta előírását. Célszerű a felvételi kérelem benyújtásakor már rákérdezni a diétás étkeztetési igényre, hogy mire a gyermek felvétele megtörténik, a diétára szoruló gyermek megfelelő élelmezéséről gondoskodni tudjon az intézmény (tárgyi feltételek, megfelelő alapanyagok, receptúrák, technológia, diétás szakács, dietetikus).

A diétás gyermekek táplálása nagy figyelmet igényel, kizárólag a számukra készített és megjelölt ételek és italok adhatók. Az ételek megfelelő jelöléséről a főzőkonyha gondoskodik, szállításuk és tálalásuk is elkülönítve történik. A tálalókocsira lefedve, a kisgyermeknevelők, illetve a bölcsődei dajka számára is egyértelműen, névvel ellátva kerülnek fel a részükre készített italok, ételek, e szerint tálalják az asztalnál a gyermekek részére a diétás ételeket.

5.4. Pihenés és alvás biztosítása

A fentiekhez hasonlóan alvás ideje is hamar kialakul, melnyek során az egyéni alvásritmust figyelembe vesszük. A gyermek, ha egyéni alvásszükségleteinek megfelelő ideig alszik, a megfelelő ritmusban, könnyen alszik el, nyugodtan, magától, vidáman ébred.

A feladatunk a nyugodt alvás körülményeinek megteremtése.

5.5. Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka.

A kisgyermekek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Mozgásuk fejlődésével egyre jobban kitárul számukra a világ, a megismerési folyamatok felgyorsulnak, ezért a szobában és az udvaron is biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat. A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen. – azaz, hogy a környezet balesetmentes legyen és a veszélyforrásoktól mentes.

Csecsemőknek olyan játszóhelyet biztosítunk, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarok. A nagymozgásos játékokra a szabadban, az udvaron és a teraszon több lehetőség nyílik, mint a szobában, ez azonban nem jeleni azt, hogy a szobában nem kell biztosítani a nagymozgás lehetőségét.

Minél változatosabb mozgásra van lehetőségük a kisgyermekeknek, annál nagyobb örömüket lelik a játékban.

A mozgásfejlesztő eszközök használata során a gyermekek szabadon próbálhatják, végezhetik az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőséget ad a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására. A nagymozgások fejlődésével egy ütemben zajlik a finom motorikus mozgások beindulása is. Ezek fejlesztése legalább annyira fontos, mint a nagymozgásoké.

Feladatunk a gyermekek vele született mozgásigényének kielégítése, a mozgásfejlődés elősegítése.

Reményeink szerint a gyermekkorban megszerettetett mozgás öröme egy életen át, elkíséri az embert.

5.6. Mondóka, ének

A bölcsődei ellátásunk sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, mindazonáltal, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömélményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. Bölcsődénkben a gyermekek ismerkedhetnek életkoruknak megfelelő hangszerekkel – dob, cintányér, háromszög stb. A kisgyermeknevelők furulya hangjával ismertetik meg a gyermekeket.

5.7. Vers, Mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre.

A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. Nagyon szeretik azokat a meséket, amelyek az általuk ismert dolgokról, eseményekről szólnak, hiszen a mesélés alkalmával újraélhetik a velük megtörtént élményeket, eseményeket.

A bölcsődénkben a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A bölcsődés korú gyermekek számára a gyakori ismétlés a rövid néhány soros versek és mondókák nyújtanak sikerélményt. A helyzetek alakítását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

5.8. Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés –, nem annak eredménye. A kisgyermeknevelőink feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása. A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelőink segítik az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődénkben: gyöngyfűzés, nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyűrés, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés. Nagyon szeretik a gyermekek a közös rajzolás élményét is, amikor kiterített akár 2-3 méteres papírra mindenki rajzolhat. Ezeket a kisgyermeknevelők külön tervezik, és készítik elő.

5.9. Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. babafürdetés, virághlocsolás, közös virágültetés, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi mézeskalács szaggatás, gyümölcssaláta készítése stb.). Az öröm forrásai az „én csinálom" élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.
Évszakokra bontva tervezzük meg programunkat:

TAVASZ

- Az ébredő természet köszöntése: ismerkedés a tavaszi virágokkal, rügyező fákkal. tavaszi hangulat megjelenése a dekorációkban, a kreatív játékokban – festés, gyurmázás, ragasztás, stb. Évszakoknak megfelelő mondókák, dalok, mesék, versek megismertetése. • Virágok a csoportban. Gyümölcsök, zöldségek a csoportban.
- Húsvéti készülődés, tojásfestés, papírlapon tojásfestés, ragasztás, stb. a gyermekekkel. Mese, mondóka, vers. Alkalomhoz illő díszítés. Ünnepvárás.
- Anyák napi készülődés. Ajándék készítése a gyermekekkel, virágok festése, ragasztása, gyurma száraz virággal, termésekkel történő díszítése. Vers, mondóka, ének.

NYÁR

- Gyermeknapi családi délutánra készülődés. Díszítés. Ajándékkészítés a gyermekeknek. • Mese, mondóka, ének kapcsolódása. Zöldség, gyümölcsök a csoportban.
- Óvodalátogatás.
- Nyári játék a kertben reggel, délelőtt délután. Pancsolás.

ŐSZ

- Ismerkedés a természettel, környezettel, az őszi gyümölcsökkel. Játék az őszi termésekkel,
- Falevélgyűjtés, ujjfestés, falevélpréselés, levélfestés az őszi színekkel.
- Só-liszt gyurmadíszítés termésekkel. Vers, mondóka, ének, mese. Őszi hangulat megjelenítése a dekorációban, felhasználva a gyermekek alkotásait. Gyümölcsök a csoportban.

TÉL

- Várjuk a Mikulást, dekoráció készítése az alkalomnak megfelelően, gyermek mikulás ruhák készítése, téli versek, mondókák dalok, ünnepvárás.
- Festés ujjal, ecsettel Mikulás zsákja, csizmája kifestése közösen a gyermekekkel nagy és kisméretű papíron.
- Adventi készülődés, díszítés a szülők, nagyszülők bevonásával ünnepvárás.
- Díszek készítése, mézeskalácssütés. Ének, vers, mese, mondóka, zene alkalomhoz illően.
- Játék a téli, havas kertben, ismerkedés a hóval, hóember, hógolyókészítés, stb.
- Hópelyhek festése parafa dugóval, stb. Dekoráció készítése.
- Madarak etetése. Madáretető készítése.
- Készülődés a farsangra, papírhajtogatás, álarc-festés, ragasztás, stb. dekorációkészítés.
- Délelőtt farsangi mulatság. Gyümölcsök, zöldségek a csoportban

ÜNNEPEINK:

- Születésnapok – egyéni megemlékezés, apró ajándék
- Egyéb ünnepek - eseménynaptár szerint

6. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI

6.1. Saját kisgyermeknevelő rendszer

A kisgyermeknevelőink a bölcsődei nevelésünk szakembere, akik személyiségükkel, nevelői attitűdjükkel mintát jelentenek a családok és a gyermekek számára egyaránt.

A „saját kisgyermeknevelő"- rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul, melynek lényege, hogy a csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. A „saját kisgyermeknevelő" szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője (felmenőrendszer). Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért. A „saját kisgyermeknevelő"- rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő" segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

6.2.Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődénkben a gyermekcsoportok létszáma jogszabály által meghatározott, mely azt jelenti, hogy 2 év felett max. 14 fő vehető fel csoportként, 2 évesnél kisebb korú gyermekek esetén ez a szám maximum 12 fő/csoport, indokolt esetben pedig ennél is kevesebb.
A magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, hiszen nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra.
A legfőbb szabályok a csoportszervezésnél tehát a következők szerint alakulnak:

- Egy kisgyermeknevelő maximum 6-7 "saját" gyermeket láthat el.
- Ha sérült gyermeket egészséges bölcsődei csoportban, (integráltan) helyezünk el, ellátása két egészséges gyermek gondozásához szükséges személyi feltételek biztosításával oldható meg.
- A gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járjon.

Nálunk ezek a szabályok alapérvényűek, ezektől eltérni csak nagyon indokolt esetben (pl. olyan gyermek jelentkezik, akinek a felvétele azonnal szükséges) lehetséges.

6.3. Személyi feltételek

A személyi feltételek kialakításánál figyelembe vettük a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 1.sz. mellékletében foglalt „A gyermekjóléti és gyermekvédelmi személyes gondoskodás formáinak szakmai létszám irányszámai és létszámminimum normái"-t.
Ez alapján intézményünkben az alábbi munkakörök kerültek kialakításra, a 26 férőhelyes bölcsődét tekintve:

- 1 fő bölcsődevezető
- 4 fő kisgyermeknevelő
- 2 fő bölcsődei dajka

A munkavédelem és tűzvédelem biztonságát szakirányú engedéllyel rendelkező személy biztosítja.

6.4.Tárgyi feltételek

Tárgyi feltételeinket a szakmai követelményeknek megfelelően, megalapozottan és folyamatosan alakítottuk ki. Ennek megfelelően a gyermekek életkorának, fejlettségének megfelelő bútorzattal, gondozási eszközökkel, korszerű játékokkal rendelkezünk. A szabadban mozgást, játékot és életet lehetővé tevő, biztonságos környezet biztosítására törekszünk, annak érdekében, hogy gyermekeink nevelése a legoptimálisabb tárgyi környezetben valósulhasson meg.

Csoportszobák

Az alapterület megfelel a férőhelyszámnak. A bútorzat minden csoportban egységes, többségében korszerű gyermekbútorokból áll, melyhez igazodva célszerű kiegészítő bútorok beszerzésével let teljes a csoportok berendezése. A bútorok megfelelő elhelyezésével alakítjuk ki az elkülönített, nyugodt játszóhelyeket.
Többségében elegendő hely van a nagymozgásos tevékenységekhez és a csendes játékokhoz, az ehhez szükséges puhaságot ülőpárnákkal, játszópárnákkal, kuckóval, mesesarokkal biztosítjuk.
A gyermekeknek saját helyük van az asztaloknál étkezéskor.
A nyugodt alváshoz saját ágyat, jellel ellátott ágyneműt, állandó ágyazási helyet biztosítunk gyermekeinknek.

A kisgyermeknevelők ülőhelyét úgy helyezzük el, hogy mindig beláthassák a gyermekcsoportot.

Fürdőszoba

A gondozáshoz használt terület biztonságosan megközelíthető. Célszerű, tágas, megfelelően elhelyezett eszközök (pelenkázó, törülköző, és fésűtartó, egészalakos tükrök, fertőtlenítő eszközök, stb.) segítik a gondozás folyamatosságát. A gyermekvécé és a mosdó a gyermekek számára elérhető, a gyermekméretű eszközök lehetőséget adnak az önálló tevékenységhez, a helyes szokások kialakításához. A szájöblítéshez, fogmosáshoz a feltételeket szülők és a bölcsőde biztosítja. A gyermekek saját pelenkáit, ruházatait jellel látjuk el, és jellel ellátott előkészítő polcon, szekrényben, pólyázó asztalban tároljuk. A gyermekek személyes tárgyainak megkülönböztetésére is színes esztétikus jeleket használunk.

Gyermeköltözők

A gyermekek otthoni és a váltóruháinak jellel ellátott bölcsődei öltözőszekrényeket biztosítunk. Öltöztető pad, pelenkázó, asztal, szék, a gyermeköltöző berendezése.
A szülők számára biztosítjuk a várakozáshoz a feltételeket. A faliújságon helyezzük el a neveléssel, gondozással kapcsolatos aktuális tájékoztatásokat, egyéb szükséges információkat.

A helyiségek díszítése

A vizuális ingerek egyensúlya érdekében, az esztétikus inger gazdag környezet kialakítására törekszünk. Az évszakoknak, ünnepeknek megfelelően, ízlésesen, mértékletesen díszítjük a helységeket. A díszítések kivitelezésénél korszerű, tartós és biztonságos anyagokat használunk, valamint gyermekmagasságban helyezzük el a képeket, fotókat. A gyermekek által készített síkbeli és háromdimenziós alkotásokat a gyerekek számára látható, megérinthető magasságba tesszük, a képeket biztonságos megoldással rögzítjük, védjük.
A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet – a bölcsődénk épületét, játszóudvarát és egyéb helyiségeit –, a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportokba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján úgy alakítottuk ki, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja. Intézményünkben, az esztétikus, szép, korszerű épületben kialakított helységek a megfelelő berendezési, felszerelési tárgyak biztosításával, a jól

felszerelt játszókert kialakításával megteremti a magas színvonalú napközbeni ellátás feltételeit.

Az épületben 1 gondozási egységben, 2 csoportszoba van kialakítva – az előírt nagyságú alapterülettel-, melyek mindkét szobából megközelíthető, tágas fürdő helységgel vannak egybekötve, ahol a gyerek gondozását és önállósodását segítő berendezési tárgyak és eszközök a gyerek méretéhez és fejlettségéhez mérten kerültek kialakításra.

Ezekhez kapcsolódik a szekrényekkel, kispaddal, pelenkázóval, kézmosóval ellátott, közös átadóhelység. A játszókert az épületen kívül a főbejárattól vagy a csoportszobákból megközelíthető, kapuval elzártan került kialakításra. Intézményünk, csoportszobáink belső terének kialakítása, színvilága gyermekközpontúságot tükröző. A gyermekek altatása gyermekfektetőkön történik.

Ezen túlmenően az épületen belül rendelkezésre állnak azok a kiszolgáló egységek, amelyek a személyzet szükségleteit, illetve szakmai felkészültségét szolgálják ki.

A konyha, a fürdőszoba, a terasz, az átadó bútorzata, felszereltsége a gyermekek életkori sajátosságainak megfelel, kialakításuk modern, praktikus, balesetmentes; mozgáskorlátozott személyek és fogyatékkal élők is használni tudják. Az épület teljesen akadálymentesített, megfelel az infokommunikációs feltételeknek.

A bölcsődei ellátáshoz szükséges, kötelezően biztosítandó eszközök és felszerelések jegyzékét a 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 11. sz. melléklete tartalmazza, mely 2017. 01.01-től hatályos.

A bölcsődei ellátásunk fontos helyszíne a játszókert, a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a szabad levegőn való tartózkodás biztosítása, a természettel való mindennapos érintkezés, mely kiemelt jelentőséggel bír az együttélés szempontjából, ezért kialakítására, berendezésére különös gondot fordítunk.

A játszókert kötelező eleme a homokozó. A homok kezelése: naponkénti átlapátolás, locsolás, évenkénti csere vagy fertőtlenítés. A játszóeszközök EU szabványnak megfelelőek, a a játszótéri eszközök biztonságáról szóló 78/2003.(XI.27.) GKM rendelet betartását szem előtt tartva.

A gyermekszoba bútorzata, berendezése – felszerelése megfelelő. Játszósarok, benne pihenősarok kialakítása megoldott. A hangulatos bútorok, szőnyegek, párnák, puha textil játékok pihentető, nyugtató hatásúak.

A játékkészlet kialakítása az egészségügyi és pedagógiai szempontokat figyelembevételével történik.

1. Egészségügyi szempontok:

- Könnyen tisztítható, fertőtleníthető legyen.
- Balesetet ne okozzon.
- Ne legyen törött, ne legyen könnyen törhető, ne essen szét darabjaira, éles sarkai ne legyenek, ne lógjon hosszú zsinóron, ne legyen túl nehéz.
- Csecsemő és tipegő korban ne legyen olyan kisméretű, hogy orrba, fülbe, garatba kerülhessen!

2. Pedagógiai szempontok:

- Minden tevékenységformához legyenek megfelelő játékszerek (manipuláció, konstruálás, utánzó-, szerepjáték, mozgásfejlesztő játék, stb.).
- A játék színe, nagysága, formája keltse fel és tartsa ébren a gyermek érdeklődését.
- Több fajta lehetőségre lehessen felhasználni.
- Legyenek más nemzetek szokásait tükröző játékok.
- Játékválasztásnál legyen szempont a nemek közötti egyenlőség elvének betartása (a kislányoknak is legyen autó, a fiúknak is baba).
- Kivitelezése igényes legyen.
- A fokozott igénybevételnek megfeleljen.

3. Elhelyezés:

- Nyitott játékpolcon. állandó helyen, gyermekek számára elérhető magasságban.
- Tárolóedényekben (vödrökben, kosarakban, dobozban, tálakban).
- Kisgyermeknevelő által elérhető polcon (felügyeletet igénylő játékok).

Az alapjátékok minden korcsoport számára megtalálhatóak, de ezen felül természetesen más és más a csecsemőkorú-, a tipegő korú- és a nagycsoportos gyermekek játékigénye, melyek minőségben, mennyiségben biztosítottak.

A bölcsőde kiszolgáló helységei (konyha, raktárak, előkészítők, mosó-szárító, stb) is a funkciójuknak megfelelően kialakítottak, berendezésük megfelelő.

6.4.Napirend

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy biztosítjuk, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalmát is biztosítja.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is.

A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő"-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele, ennek érdekébe a következőket tartjuk szem előtt.

- A kisgyermeknevelők munkarendje a gyerekek napirendje alapján készül el.
- A gyerekek spontán érdeklődése alapján történő tevékenységek a napirend során: játék, mese-vers, rajz, festés-mintázás, ének-zene, énekes játékok, környezet megismerése, testmozgás, mozgásfejlesztés.

7. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI

A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására és ezen erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a család szocializációs funkciójának minél szélesebb körű kibontakozásához. Ezen megközelítés szem előtt tartja a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

Fontos, hogy a családok bármikor fordulhatnak a bölcsőde vezetőjéhez, kisgyermeknevelőihez, ha kérdésük van, esetleg elbizonytalanodnak, vagy csak megerősítésre van szükségük.

Tapasztalatom szerint nagyon sok információ jut el a szülőkhöz a különböző médiaforrásokon és a játszótéren, ezek azonban sokszor ellentmondásosak és túl nagy mennyiségű ismeretet jelentenek. Ezek gyakran megzavarják a szülőket és nehéz kiválasztani a számukra legkedvezőbb utat.

Ilyen esetekben a bölcsődei szakember nagy segítséget tud nyújtani a családoknak a szakmai tudásával és gyakorlati tapasztalatával.

7.1. A családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerül sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízza. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek. A családlátogatás mindig előre egyeztetett időpontban történik, és soha nem lehet teher vagy zavaró tényező a családok számára.

7.2. Befogadás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő pedig információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól.

7.3.Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

7.4.Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma, melyet kezdeményezhet a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető.
A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

7.5.A szülőcsoportos beszélgetések

A szülőcsoportos beszélgetések a bölcsődei nevelési évenként legalább három alkalommal szervezett tematikus beszélgetések, a csoportba járó kisgyermekek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását.
A beszélgetésnek köszönhetően lehetőség nyílik az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, ezáltal a saját viselkedésrepertoár bővítésére.
A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

7.6. Szülői értekezlet

Bölcsődén belül a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Egy nevelési éven belül három alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.

7.7. Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat.
Az írásbeli tájékoztatók, hirdetőtáblák, honlap, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre.

8. A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁST NYÚJTÓ INTÉZMÉNY, SZOLGÁLTATÓ KAPCSOLATRENDSZERE

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjesztését biztosítja a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatók egymás közötti együttműködése, mely megvalósulhati intézményen belül és kívül.

Intézményen belül

Mivel viszonylag új a közösség, személyi változások mindig vannak, nagy gondot fordítunk arra, hogy a munkatársak között segítsük a személyes kapcsolódás elmélyülését, minél jobban megismerjék egymás munkáját és összehangolják azt a magasszínvonalú ellátás érdekében.

Intézményen kívül

A bölcsőde - egymás kompetenciahatárainak kölcsönös tiszteletben tartásával- együttműködik mindazokkal a jelzőrendszeri tagokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során a gyermekkel, illetve a gyermek családjával kapcsolatba kerülhetnek.
Jó kapcsolatot építettünk ki a helyi társintézményekkel, a jelzőrendszer tagjaival, civil szervezetekkel. (helyi óvoda, környező bölcsődék, korai fejlesztő központ, regionális találkozókon való részvétel stb.).
A bölcsődei ellátás befejezése az óvodai átadás. Az átmenet segítése érdekében bölcsőde együttműködik a környezetünkben működő „társ" óvodával. Sikerült minden óvodai intézménnyel együttműködő, egymás szakmai kompetenciáját tiszteletben tartó, elismerő szakmai kapcsolatot kialakítani. Az óvodapedagógusok meglátogatják a leendő óvodás

gyermekeket a csoportjainkban. Az óvodai felvételt nyert gyermekek óvodai látogatást tesznek a kisgyermeknevelőikkel. A nevelők és az óvónők információkkal segítik egymást a gyermek intézményváltásának megkönnyítése érdekében. Ősszel a kisgyermeknevelők meglátogatják az óvodában a volt bölcsődés gyermekeiket.

9. ALAPELLÁTÁSON TÚLI, A CSALÁDI NEVELÉST TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁSOK

A bölcsőde az alapellátáson túl szolgáltatásként tanácsadással is segítheti a családokat.
Ellátási körzeten kívülről érkező gyermekek fogadása: az intézmény lehetőséget biztosít szabad férőhely kapacitásának függvényében a Sajószögeden kívülről érkező gyermekek befogadására, nevelésére és gondozására, ezzel is elősegítve a munkavállaló édesanyák gyermekeinek a harmonikus, kiegyensúlyozott gondoskodását.
Szükség mutatkozik az időszakos gyermekfelügyelet ellátására is, amit szeretnénk célként megfogalmazni az elkövetkező időszakban.
Az időszakos gyermekfelügyelet a gyermek számára a szülő által igényelt alkalommal és időtartamban, az e célra kialakított csoportban vagy a bölcsődei ellátást nyújtó bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtható szolgáltatás. Ha a bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtják a szolgáltatást, a bölcsődei ellátást és az időszakos gyermekfelügyeletet azonos időben igénybe vevő gyermekek száma nem haladhatja meg az e rendeletben meghatározott, egy bölcsődei csoportban ellátható gyermekek maximális számát.
A külön szolgáltatások térítési díját a fenntartó állapítja meg, figyelembe véve a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet 9. § (4) bekezdésében meghatározottakat, azaz a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, alapellátáson túli szolgáltatásaiért legfeljebb a szolgáltatás önköltségét meg nem haladó mértékű térítés kérhető. Az egyes szolgáltatások személyi-tárgyi feltételeit, napirendjét, az igénybevétel lehetséges módjait, valamint a díjazást a Szakmai Programban részletesen szükséges kidolgozni valamint az SZMSZ mellékleteként belső szabályzatba foglalni.

10. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI A BÖLCSŐDÉSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése az a folyamat, melynek során a családi nevelés és a bölcsődei nevelési – gondozási folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége a bölcsődéskor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Ennek jelei a következők lehetnek:

- Ruhadarabjaikat megnevezik, kis segítséggel le- és felveszik.
- Segítséggel kezet mosnak, szobatiszták.
- Önállóan étkeznek.
- Ismerik testrészeiket, megnevezik azokat.
- Biztonsággal járnak, futnak, szívesen mozognak, guggolnak, ugrálnak, tornáznak.
- Finom mozgásaik folyamatosan fejlődnek, képesek apróbb játékokkal játszani.
- Próbálkoznak a ceruzafogással, rajzolással, festéssel, szívesen gyurmáznak.
- Beszédfejlődésük eltérő szinten van, de képesek kommunikálni a felnőttekkel és társaikkal.
- Ismerik a legfontosabb megszólítási szabályokat, köszönnek, helyesen alkalmazzák a kérem, – köszönöm kifejezéseket.
- Rövid verseket, mondókákat, dalokat felidéznek.
- Rövid mesét végighallgatnak.
- Ismerik a nevüket.
- Könyvnézegetés közben felismerik a látottakat.
- Játéktevékenységekben képesek együttműködésre társaikkal és a felnőttekkel.
- Megjelenik az aktív társas viselkedés első formája, az összedolgozás.
- Az összedolgozás során kialakulhat a munkamegosztás, így lehetőségük lesz kisebb szerepjátékok eljátszására.

Ez jó alap az óvodai szerepjátékok kibontakozásához.

11. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK GONDOZÁSA

Megfelelő személyi és tárgyi feltételek megteremtése esetén bölcsődénkbe felvételt nyerhetnek mindazon 0-6 éves korú gyermekek, akik veleszületett vagy szerzett károsodás következtében valamilyen fogyatékossággal élnek, vagy fejlődésükben, oly mértékben visszamaradottak, hogy emiatt speciális bánásmódot, több figyelmet igényelnek, és nem

veszélyeztetik sem maguk, sem társaik testi épségét. Azok a gyermekek tekinthetők sajátos nevelési igényűnek (továbbiakban: SNI-nek), akik BNO kóddal rendelkeznek.
Az ilyen gyermekek számára kizárólag integrált elhelyezést biztosítunk.
Különös figyelmet kell fordítanunk a sajátos nevelési igényű gyermek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más szakemberek bevonásával is.
Bölcsődénkben csak olyan SNI-s gyermek gondozható, aki nem ön- és közveszélyes, és akinek ellátását a bölcsőde feltételeivel biztosítani tudja.
A gyermek felvételét követő 3 hónap múlva, vagy felmerülő negatív változás esetén eseti team ül össze és döntenek a gyermek további ellátásának folytatásáról.
A team tagjai: intézményvezető, kisgyermeknevelő, a gyermekorvos, a védőnő, esetlegesen a fejlesztőpedagógus, pszichológus és a gyermekjóléti szolgálat.
A folyamatról és a fejleményekről a szülőt tájékoztatjuk és bevonjuk.
Egy bölcsődei csoportban 1 fő SNI gyermek ellátása esetén legfeljebb 11 gyermek, 2 fő SNI gyermek ellátása esetén 10 gyermek nevelhető, gondozható.
Ha a bölcsődei nevelési év közben állapítják meg a gyermek sajátos nevelési igényét, a gyermekek ellátására vonatkozó csoportlétszám legfeljebb a bölcsődei nevelési év végéig túlléphető.

12. MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS

A bölcsődei nevelés, gondozás minőségének nevezzük:

- a nevelő, gondozó munka azon jellemzőit és sajátosságait, amelyek biztosítják az elhelyezett gyermekek egészséges fejlődését, az életkori sajátosságoknak és egyéni igényeknek megfelelő bánásmódot, a gyermekközpontúságot a jól felszerelt intézményben.
- a bölcsődék működését szabályzó dokumentumokban foglaltaknak megfelelő munkavégzést (Alapprogram, az intézmény Szakmai Programja, A bölcsődei nevelés, gondozás minimumfeltételei és a szakmai munka részletes szempontjai, SZMSZ, belső szabályzatok, Módszertani levelek),
- az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációját,
- a szülők elvárásainak megismerését, kompetenciájuk biztosítását, új együttműködési formák keresését.

12.1. Képzés

A magas színvonalú szakmai munkát a bölcsődei szakemberek csak úgy tudják megvalósítani, ha folyamatosan képezik, továbbképzik magukat, ismereteiket bővítik, gazdagítják. Ennek érdekében fontos feladatuknak tartjuk, hogy megfelelő képzettséggel rendelkező szakembereket alkalmazzunk, akik ismereteit belső továbbképzések szervezésével és az önképzés támogatásával segítjük.

A 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet szabályozza a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételét, a 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet pedig a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzését határozza meg.

Ezen rendeletek értelmében, a nyilvántartásba vett, szakképzett dolgozónak meghatározott számú kredit pontot kell gyűjtenie a 6 éves képzési ciklus alatt, felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 pontot.

A kötelező továbbképzések tervezése a fentiek figyelembevételével, előre meghatározott ütemterv alapján történik.

Mivel csecsemő és kisgyermekkorban a fejlődés üteme a leggyorsabb, így kiemelkedő jelentőségű a tudatosan felkészült, a társadalmi – gazdasági változások elvárásainak megfelelő, a szociális érzékenységű családok támogatásában segítő bölcsődei szakember. Ezért a továbbképzések témáinak kiválasztásánál lehetőséget biztosítunk a kisgyermeknevelők érdeklődési körének és a legújabb, legkorszerűbb ismeretek figyelembevételével szervezzük meg a képzéseket.

12.2. Önképzés

Munkájukra igényes kisgyermeknevelőink a továbbképzéseken való részvételen felül is rendszeresen képezik magukat. Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat értelmező kiadványokat, Internet használatának lehetőségét. Lehetőség van: szakmai napokon, konferenciákon, tapasztalatcseréken való részvételre.

12.3. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végzők jogainak védelme

A szociális ágazatban foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben

tartsák emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

12.4. A kisgyermeknevelő jogai

A kisgyermeknevelőket e minőségükben a következő jogok illetik meg:

- munkájával kapcsolatban megilleti az a jog, hogy hozzájusson a szükséges információkhoz
- megilleti az a jog, hogy személyét megbecsüljék – amennyiben a tevékenysége megfelelő színvonalú- kisgyermeknevelői tevékenységét elismerjék
- a kisgyermeknevelő munkája során védelemre jogosult a vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szemben
- munkája során a gyermekek érdekeit tartja elsődlegesnek, de ez nem sértheti egyéni, magánéleti, állampolgári érdekeit, jogait
- jogvédelemre a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezetéhez és a Magyar Bölcsődék Egyesületéhez, ill. munkaügyi döntőbírósághoz fordulhat

12.5. Szülői/gyermeki Jogok védelme, érdekvédelem

A Gyermekvédelmi törvény 35.§-a meghatározza az ellátásban részesülők érdekvédelmét szolgáló érdekképviseleti fórum megalakításának és működésének - jogszabályban meghatározottak szerint kialakított - szabályait.
Ennek szabályozását (szülői jogok és kötelességek, magatartási szabályok, szülői érdekképviseleti fórum működtetése) a szakmai program mellékletét képező házirendben rögzítettük.

13. DOKUMENTÁCIÓ

Bölcsődénk a 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet által meghatározott, a gyermek fejlődésének nyomon követésére, szolgáló, és a bölcsőde működéséhez szükséges dokumentációkat vezeti.

A dokumentálás során elkülönítjük a bölcsődevezető, a kisgyermeknevelő által készítendő nyilvántartásokat.

A dokumentációnk vezetésénél fontos szempontok: a tárgyszerűség (objektivitás), az érvényesség (a szempontok, kategóriák, kritériumok stb. alkalmasak annak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, amelyre használják őket), a hitelesség, az árnyaltság, a rendszeresség, illetve a folyamatosság.

A gyermekekről vezetett dokumentációnkhoz kérjük a szülők hozzájárulását, a rögzítetteket kérésre a szülőknek megmutatjuk.

A dokumentációnk vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat a legmesszebbmenőkig figyelembe vesszük.

A dokumentációk kezelését az intézményi iratkezelési szabályzat tartalmazza. A szervezeti felépítéstől függően a feladatok átcsoportosíthatók.

A bölcsődevezető által vezetett dokumentáció:

- dolgozók egészségügyi könyve
- felvételi könyv
- Gyermekekről vezetett napi jelenléti kimutatás
- A gyermekek jelen és távollétét tartja nyilván, ebből készül a havi bölcsődei jelentés
- TAJ alapú nyilvántartás – TEVADMIN
- bölcsődei kimutatás 20….. évről
- fertőző betegségekről történő kimutatás
- munkaköri leírások
- költségvetés (gazdasági ügyintézővel)
- heti étrend (bölcsődeorvossal, dietetikusssal)
- dolgozók szabadságának nyilvántartása
- dolgozók jelenléti kimutatása
- személyügyi anyagok vezetése
- MINIPED adminisztrátori feladatai

Kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció:

- csoportnapló naponta (MINIPED online napló)
- napi jelenléti kimutatás
- bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslap, fejlődési lappal együtt

- 1 év alatt havonta, 1-3 évig negyedévente, oltások követése
- fejlődési napló vezetése
- családi füzet vezetése

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történik.
A dokumentáció semmiféleképpen sem a gyermekek minősítését szolgálja, annak vezetéséhez segítséget jelent a kidolgozott szempontrendszer.
A gyermek fejlődéséről vezetett alapos, részletes összefoglalót nagyon fontos munkának tekintjük.
Ez egy olyan dokumentum, amely később is használható:

- feljegyzés a szülővel történő célzott beszélgetésről
- megfigyelések dokumentálása.

14. ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS RENDSZERE

A hatékony működés nyomon követése érdekében havonta munkaértekezletet tartunk, értékeljük saját tevékenységünket, emellett a vezető rendszeresen ellenőrzi a gondozás-nevelési munkát.

14.1. Belső ellenőrzés

A belső ellenőrzés legfontosabb feladata a bölcsődében folyó nevelés-gondozás hatékonyságának nyomon követése, a szükséges korrekciók elvégzése.
Az ezzel kapcsolatos feladatok:

- A bölcsőde működését szabályzó dokumentumokban foglaltaknak megfelelő munkavégzés (alapprogram, az intézmény szakmai programja, a bölcsődei gondozás-nevelés szakmai szabályai, SZMSZ, belső szabályzatok)
- Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja
- A szülők elvárásainak megismerése, kompetenciájuk biztosítása, új együttműködési formák keresése

- A működés tárgyi feltételeinek javítása érdekében pályázati lehetőségek keresése
- A dolgozók érdekeltté tétele a minőségi munkavégzésben: értékelési és jutalmazási rendszer kidolgozása
- A bölcsődei csoportban dolgozók munkáját legalább évente egy alkalommal értékelni kell, az ellenőrzés tapasztalatait ismertetni kell az érintett dolgozóval, akinek joga van arra írásban észrevételt tenni. A szülői elégedettséget évente szülői elégedettségi kérdőív formájában mérjük.

14.2. Külső ellenőrzés

A bölcsődei ellátásban az elégedettség mérése a szülők, a fenntartó, a jelzőrendszeri tagok, a szakmai felügyeleti szervek megállapításai alapján történhet.
Az összegyűjtött adatokat, információkat elemezzük, és értékeljük, majd az ellenőrzés megállapításainak ismeretében, az esetleges hibák kijavítása és a szükséges korrekciók elvégzése a bölcsődevezető alapvető feladata.
Szakmai programunk megvalósításában arra törekszünk, hogy a bölcsődei alapelvek érvényesülése mellett kibontakozhasson egy olyan helyi sajátosságokkal rendelkező bölcsődei gyakorlat, mely az életkori sajátosságokat figyelembe véve biztosítja a gyermekek sokoldalú fejlődését. Célunk, hogy a bölcsőde, mint intézmény meg tudja őrizni a korosztálynak megfelelő elvi és módszertani sajátosságokat, gyermekközpontú szemléletét, a mértékletességet.
Az ellenőrzés kiterjed:

- a dokumentumok ellenőrzésére,
- a gyakorlati munka ellenőrzésére.

A bölcsődei munka értékelése nevelési értekezletek keretében történik.
A nevelői értekezlet az értékelésen kívül lehetőséget, ösztönzést kell, hogy adjon a megújulásra, továbbképzésekre, a program magasabb szintű végrehajtására.

15. ÉRDEKVÉDELEM

A szülőknek és a jogai és kötelességei vannak a bölcsőde vonatkozásában.

A szülő joga, hogy:

- megválassza az intézményt, amelyre gyermeke gondozását, nevelését bízza,
- megismerje a gyermekcsoport életét,
- megismerje a gondozási - nevelési elveket,
- a bölcsőde működését illetően mondjon véleményt, tegyen javaslatot,
- megismerje a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége, hogy:

- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel, intézményekkel együttműködjön,
- betartsa az intézmény Házirendjét.

A gyermek joga, hogy:

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez,
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással, fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban-nevelésben részesüljön.

16. AZ ÉRDEKKÉPVISELETI FÓRUM

16.1. Gyermekjogi képviselő

A gyermeki jogok minél szélesebb körű érvényesülése érdekében gondoskodni kell arról, hogy a szülő/törvényes képviselő számára megismerhető legyen a gyermekjogi képviselő neve, telefonszáma, valamint fogadóóráinak helye és időpontja.

Az intézmény biztosítja a gyermekjogi képviselő részére:

- annak odalátogatása során az intézmény területén belül a szülővel négyszemközti beszélgetés lefolytatására alkalmas megfelelő helyiséget,

- a helyszínen való tájékozódást és az iratokba való betekintés lehetőségét,
- az érdekképviseleti fórum ülésének időpontjáról való tudomásszerzést.

A gyermekjogi képviselő által írásban tett észrevételekre, megkeresésekre az intézményvezető 15 napon belül köteles válaszolni, illetőleg megtett intézkedéseiről a gyermekjogi képviselőt értesíteni.

16.2. Érdekképviseleti fórum működése a bölcsődében

A bölcsődei ellátásban részesülők érdekvédelmére a fenntartónak érdekképviseleti fórumot kell működtetnie.

Az intézmény fenntartója meghatározza az ellátásban részesülők érdekvédelmét szolgáló érdekképviseleti fórum megalakításának és működésének - jogszabályban meghatározottak szerint kialakított - szabályait. A Gyvt. 35. § (1) bekezdése szerinti érdekképviseleti fórum szavazati jogú választott tagjai - az ellátásban részesülő gyermek szülei vagy más törvényes képviselői - az intézmény dolgozóinak képviselői és - az intézményt fenntartó képviselői.

A szülők/törvényes képviselők száma nem lehet kevesebb a dolgozó és a fenntartó képviselőjének összlétszámánál.

Az érdekképviseleti fórum az intézmény vezetőjénél véleményt nyilváníthat a gyermeket, érintő ügyekben, valamint javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról. Az érdekképviseleti fórum egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.

16.3. Panaszkezelés

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője a házirendben foglaltak szerint panasszal élhet az intézmény vezetőjénél vagy érdekképviseleti fórumánál az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén, iratbetekintés megtagadása esetén.

Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviseleti fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy

törvényes képviselője az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviseleti fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.
Az intézményi jogviszonyban állók és az ellátásra jogosultak érdekvédelme.
Az érdekképviseleti fórum feladatai:

- Megvizsgálja az elé terjesztett panaszokat.
- Dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben.
- Intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, az intézmény ellenőrzését ellátó megyei gyámhivatalnál, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél.
- Véleményt nyilváníthat a gyermekeket érintő ügyekben az intézmény vezetőjének.
- Javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működéséről, valamint az abból származó bevételek felhasználásáról.
- Egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.

Az érdekképviseleti fórum szavazati jogú választott tagjai:

- Az intézményt fenntartó képviselői
- Az ellátásban részesülő gyermekek szülei vagy más törvényes képviselői
- Az intézmény dolgozóinak képviselői.

Az érdekképviseleti fórum elnöke:

- Az érdekképviseleti fórum elnökét a választott tagok maguk közül választják.
- Az elnök a napirend megjelölésével hívja össze és vezeti az üléseket, gondoskodik az érintett személyek értesítéséről.

A fórum ülése:

- Kötelező összehívni az ülést, ha az ellátásban részesülő vagy törvényes képviselője, hozzátartozója panasza kivizsgálását kéri, annak előterjesztésétől számított 8 napon belül.
- Kötelező összehívni az ülést a fórum bármely tagjának szóbeli vagy írásbeli javaslatára. A javaslatnak tartalmaznia kell a megtárgyalandó napirendet.
- Az ülésen elhangzottakról jegyzőkönyvet kell készíteni, amely összefoglalóan tartalmazza az ott megfogalmazott lényeges megállapításokat, javaslatokat, véleményeket.
- A jegyzőkönyvet a fórum tagjai írják alá.

16.4. Jogorvoslat

A gyermekek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviseleti és szakmai szervek panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy az érdekképviseleti fórumnál:

- az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén.

Az intézmény vezetője illetve az érdekképviseleti fórum a panaszt kivizsgálja és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról 15 napon belül.

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője az intézmény fenntartójához vagy a megyei gyámhivatalhoz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviseleti fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

Az érdekképviseleti fórum tagságának megszűnése:

- a tag lemondásával ill. halálával,
- a tag visszahívásával,
- az intézményi jogviszony megszűnésével.

ZÁRSZÓ

" Még senki nem fedezte fel, hogy milyen mély együttérzés, kedvesség és nagylelkűség rejtőzik egy gyerek lelkében. A helyes nevelés legfőbb feladata, hogy feltárja e kincseket."
Emma Goldman

Bízunk abban, hogy a Szakmai Program a gyermekek életkori sajátosságait és szakmai értékeket követve szolgálja a sajószögedi kisgyermeknevelés továbbfejlesztését, segíti kibontakoztatni a Sajószögedi Zöld Sziget Bölcsőde sokszínű tevékenységét, a kisgyermeknevelés jó gyakorlatának minél szélesebb alkalmazását, szolgálva ezzel a gyermekek minél szélesebb személyiség fejlődését. Hisszük, hogy a szakmai program megvalósításával boldog gyermekkort, egészséges testi, lelki és szociális fejlődést biztosítunk a lakosság gyermekeinek, és a bölcsődei kor végére érett, óvodai élet megkezdésére alkalmas kisgyermeket nevelünk.

Sajószöged, 2025.08.02.

Árvai Éva